

A8 ORDINARIE ARBETSTIDER

44 § Hur arbetstiden bestäms

En arbetstagares arbetstid fastställs enligt detta kollektivavtal med beaktande av arbetsuppgifternas art och mängd och enligt vad som avtalats när arbetsavtalet slöts.

45 § Arbetstidsformer

1 mom. Allmän arbetstid, byråarbetstid, periodarbetstid kontinuerligt treskiftsarbete

Den ordinarie arbetstiden bestäms enligt den arbetstidsform som tillämpas på arbetstagaren på det sätt som närmare bestäms i detta kapitel om arbetstid eller i särskilda bestämmelser i bilagorna. Arbetstidsformer enligt detta kollektivavtal är

- 1) allmän arbetstid
- 2) byråarbetstid
- 3) periodarbetstid
- 4) kontinuerligt treskiftsarbete (bilaga 3).

Tillämpningsanvisning

Även på deltidsarbetande arbetstagare tillämpas arbetstidsbestämmelserna i detta kapitel som sådana, om inget annat bestäms nedan.

2 mom. Flexibel arbetstid

I allmän arbetstid och byråarbetstid kan arbetstiden ordnas som flexibel i enlighet med bestämmelserna i arbetstidslagen.

46 § Ordinarie arbetstid

1 mom. Full ordinarie arbetstid

Med full ordinarie arbetstid avses i detta kollektivavtal den fulla arbetstid som gäller för arbetstidsformerna enligt detta avtal och som tillämpas på arbetet i fråga.

Tillämpningsanvisning

Full arbetstid vid allmän arbetstid och periodarbetstid är 38 timmar 45 minuter per vecka eller i genomsnitt detta antal timmar under en arbetsperiod. Full arbetstid vid byråarbetstid är 36 timmar 45 minuter per vecka eller i genomsnitt detta antal timmar under en arbetsperiod. Bestämmelser om kontinuerligt treskiftsarbete finns i bilaga 3.

Vid planering av arbetsskiftsförteckningen är ordinarie arbetstid den tid som arbetstagaren enligt kollektivavtalet är skyldig att arbeta utan särskild ersättning (mertids- eller övertidsgränsen).

2 mom. Ordinarie arbetstid i deltidarbete

Ordinarie deltidarbetsstid är en kortare arbetstid än full ordinarie arbetstid enligt den arbetstidsform som tillämpas på arbetet och den fastställs som arbetstid eller genomsnittlig arbetstid per vecka.

Exempel 13

En arbetstagare har en genomsnittlig arbetstid på 20 timmar per vecka (51,61 procent) i ett arbete där den fulla ordinarie arbetstiden är 38 timmar 45 minuter per vecka. I arbetet tillämpas arbetsperioder på 3 veckor. I ett sådant arbete med treveckorsperioder är den ordinarie deltidarbetsstiden 60 timmar (planeringsgräns, mertidsgräns) och övertidsgränsen den samma som vid full arbetstid.

3 mom. Ordinarie arbetstid under söckenhelgsvecka eller -period.

Den ordinarie arbetstiden under en söckenhelgsvecka eller -period är den fulla ordinarie arbetstiden eller den ordinarie deltidarbetsstiden förkortad med den söckenhelgsförkortning som anges i nästa paragraf (§ 47).

Tillämpningsanvisning

Den förkortade arbetstiden under en söckenhelgsvecka eller -period anger mertidsgränsen (planeringsgränsen). Den tid som överskrider mertidsgränsen utgör mertidsarbete upp till övertidsgränsen vid full arbetstid.

47 § Söckenhelger

1 mom. Definition av söckenhelg

Söckenhelger är

- långfredag, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag och midsommarafton
- nyårsdagen, trettondagen, första maj, självständighetsdagen, julafton, juldagen eller annandag jul när de infaller någon annan dag än lördag eller söndag.

2 mom. Söckenhelgsförkortning

Ovan nämnda söckenhelger är extra lediga dagar. Om dessa söckenhelger inte kan ges som lediga dagar förkortas veckans eller arbetsperiodens ordinarie arbetstid för varje söckenhelg med en femtedel av den fulla ordinarie arbetstiden eller deltidsarbetstiden per vecka. Förkortningen avrundas till närmaste fem (5) minuter. Förkortningen görs inte på anställningar som inte varar en enda full arbetsperiod.

Tillämpningsanvisning

Söckenhelgsförkortningen ska göras den vecka eller arbetsperiod då söckenhelgen infaller.

Om nyårsdagen, trettondagen, första maj, självständighetsdagen, julafton, juldagen eller annandag jul infaller på en lördag eller söndag förkortar de inte arbetstiden.

Vid deltidsarbete som ordnats så att vissa veckor är arbetsveckor och andra är lediga veckor förkortas arbetstiden på grund av söckenhelg, oberoende av om den infaller under en ledig vecka eller en arbetsvecka.

I deltidsarbete är söckenhelgsförkortningen kortare i samma proportion som deltidsarbetets ordinarie arbetstid är kortare än full ordinarie arbetstid.

För söckenhelg som infaller under semester eller tjänstledighet görs ingen arbetstidsförkortning.

Exempel 14

- Allmän arbetstid, full arbetstid, 1 söckenhelg
- Vid full arbetstid på 38 h 45 min är arbetstiden under söckenhelgsveckor 7 timmar 45 minuter kortare per söckenhelg.
- Mertidsgränsen är 31 h (38 h 45 min - 7 h 45 min = 31 h).
- Övertidsgränsen på 38 timmar 45 minuter ändras inte under söckenhelgsveckor.
- Om arbetstiden under perioden överskrider mertidsgränsen 31 h, blir det fråga om mertid upp till 38 h 45 min och därefter övertid.

Exempel 15

- Allmän arbetstid, deltidsarbete, 1 söckenhelg
- Om den genomsnittliga ordinarie deltidsarbetstiden är 21 h per vecka, utgör den avrundade söckenhelgsförkortningen 4 h 10 min per söckenhelg ($21 \text{ h} : 5 = 4,2 \text{ h} = 4 \text{ h } 12 \text{ min}$).
- Mertidsgränsen är 16 h 50 min. ($21 \text{ h} - 4 \text{ h } 10 \text{ min} = 16 \text{ h } 50 \text{ min}$).
- Övertidsgränsen är den samma som vid full allmän arbetstid, dvs. 38 h 45 min.

- Om arbetstiden under perioden överskrider 16 h 50 min, blir det fråga om mertid upp till övertidsgränsen 38 h 45 min och därefter övertid: övertidsgränsen är den samma som i full allmän arbetstid.

Exempel 16

- Byråarbetstid, full arbetstid, 1 söckenhelg
- Vid full arbetstid på 36 h 45 min är arbetstiden under söckenhelgsveckor 7 timmar 20 minuter kortare per söckenhelg (36 h 45 min : 5 = 7,35 h ≈ 7 h 20 min).
- Mertidsgränsen är 29 h 25 min (36 h 45 min - 7 h 20 min = 29 h 25 min).
- Övertidsgränsen är 38 h 45 min.

Exempel 17

- Byråarbetstid, deltidarbete, 1 söckenhelg
- Om den genomsnittliga ordinarie deltidarbetsperioden är 18 h per vecka, utgör den avrundade söckenhelgsförkortningen 3 h 35 min per söckenhelg (18 : 5 = 3,6 h ≈ 3 h 35 min).
- Mertidsgränsen är 14 h 25 min (18 h - 3 h 35 min.).
- Övertidsgränsen är den samma som vid full byråarbetstid, dvs. 38 h 45 min.

Exempel 18

- Periodarbetstid, full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod, 4 söckenhelger.
- I en 3 veckors arbetsperiod (3 x 38 h 45 min = 116 h 15 min) i vilken ingår 4 söckenhelger som förkortar arbetstiden (julafton, juldagen, annandag jul och nyårsdagen) förkortas den ordinarie fulla arbetstiden med 31 h (4 x 7 h 45 min = 31 h).
- Mertidsgränsen är 85 h 15 min (116 h 15 min - 31 min).
- Om arbetstiden under perioden överskrider 85 h 15 min, blir det fråga om mertid upp till övertidsgränsen 116 h 15 min och därefter övertid.

Exempel 19

- Periodarbetstid, deltidarbete, 3 veckors arbetsperiod, 4 söckenhelger.
- Om den genomsnittliga ordinarie deltidarbetsperioden är exempelvis 19 h per vecka (full arbetstid 38 h 45 min), utgör den avrundade söckenhelgsförkortningen 3 h 50 min per söckenhelg (19 h : 5 = 3,8 h ≈ 3 h 50 min).
- I en 3 veckors arbetstidsperiod (3 x 19 h = 57 h) i vilken ingår 4 söckenhelger som förkortar arbetstiden (julafton, juldagen, annandag jul och nyårsdagen) förkortas den ordinarie deltidarbetsperioden med 15 h 10 min

- (4 x 3 h 50 min). ▪ Mertidsgränsen är 41 h 50 min.
- Om arbetstiden under perioden överskrider 41 h 50 min, blir det fråga om mertid upp till övertidsgränsen 116 h 15 min och därefter övertid.
 - Övertidsgränsen är den samma som vid full periodarbetstid.

B DETALJERADE BESTÄMMELSER FÖR DE OLIKA ARBETSTIDSFORMERNA

B1 ALLMÄN ARBETSTID

48 § Tillämpning av allmän arbetstid

Allmän arbetstid tillämpas på alla anställda som inte har byråarbetstid, periodarbetstid eller kontinuerligt treskiftsarbete.

49 § Allmän arbetstid

1 mom. Ordinarie arbetstid

Vid allmän arbetstid är den ordinarie arbetstiden högst 9 timmar per dygn och högst 38 timmar 45 minuter per vecka (full ordinarie arbetstid). Den ordinarie arbetstiden per vecka kan även ordnas så att den i genomsnitt är 38 timmar 45 minuter under en arbetsperiod på högst 6 veckor.

Tillämpningsanvisning

Det är motiverat att använda en arbetsperiod som överstiger en vecka endast när det behövs med tanke på verksamheten. Även då räcker det i allmänhet att perioden är 2–4 veckor. Arbetsskiftsförteckningen ska göras upp för hela arbetsperioden och den ska följas i enlighet med vad som bestäms närmare i § 33.

Vid deltidsarrangemang kan utjämningsperioden vara längre, men högst 12 veckor.

Under en söckenhelgsvecka eller -period förkortas arbetstiden i enlighet med 2 momentet (planeringsgräns, mertidsgräns). Om en på förhand känd frånvaro infaller under veckan eller arbetsperioden bestäms den ordinarie arbetstiden enligt 3 momentet.

Protokollsanteckning

Särskilda bestämmelser gällande fostrande daghemspersonal

För de arbetstagare som arbetar som daghemsföreståndare, barnträdgårdslärare eller specialbarnträdgårdslärare och som uppfyller behörighetsvillkoren bestäms arbetstiden enligt denna paragraf. Dessutom tillämpas följande särskilda bestämmelser:

- 1) Av denna arbetstid ska alltjämt en tillräcklig del användas enligt daghemmets anvisningar till föräldrakvällar, föräldraträffar och gemensam verksamhetsplanering på arbetsplatsen samt utanför arbetsplatsen bl.a. till övrig planering av och förberedelser för verksamheten samt till hembesök. Det har allmänt ansetts att ca 13 % av den fostrande personalens arbetstid går till planering av undervisnings- och fostringsarbete inom småbarnsfostran och förskoleutbildning, utvärderings- och utvecklingsuppgifter samt uppgörande av planer för förskoleutbildning och

småbarnsfostran, vilket beaktas när daghemmen planerar arbetstidsanvändningen och arbetsskiftsförteckningen.

- 2) Arbetstagaren ska årligen ges 5 extra lediga dagar Om anställningen inte har varat ett helt år eller om tiden i arbete har varit avbruten under året, ges för varje två i § 71 i detta kollektivavtal avsedda fulla kvalifikationsmånader en extra ledig dag, dock högst 5 dagar. Som likställda med arbetade dagar betraktas då också semesterdagar.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelsen tillämpas inte på vikarier som inte uppfyller behörighetsvillkoren.

2 mom. Ordinarie arbetstid under söckenhelgsvecka eller -period.

Under en sådan vecka eller arbetsperiod, som omfattar en i 47 § avsedd söckenhelg, förkortas den ordinarie arbetstiden enligt 47 § (gräns för mertidsarbete).

Tillämpningsanvisning

Söckenhelgsförkortning planeras in i arbetsskiftsförteckningen. För söckenhelg som infaller under en på förhand känd frånvaro görs ingen söckenhelgsförkortning.

Övertidsgränsen under en söckenhelgsvecka eller -period bestäms enligt 51 §, 52 § eller 53 §.

Exempel 20

- Full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod tillämpas.
- Under arbetsperioden infaller en söckenhelg. Söckenhelgsförkortningen är 7 h 45 min.
- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid sammanlagt (38 h 45 min + 38 h 45 min + 38 h 45 min) - 7 h 45 min = 108 h 30 min.

3 mom. Hur frånvaro, som man vet om på förhand, inverkar på den ordinarie arbetstiden

Med frånvaro avses semester, arbetsledighet eller permittering.

Om frånvaron är känd när arbetsskiftsförteckningen görs upp planeras arbetstiden i arbetsskiftsförteckningen i enlighet med detta moment. Om frånvaron blir känd efter att arbetsskiftsförteckningen har gjorts upp och delgetts arbetstagarna (§ 33), men minst 7 dagar innan veckan eller arbetsperioden börjar, ändras den planerade arbetsskiftsförteckningen i enlighet med detta moment. Om frånvaron blir känd senare betraktas den som en överraskande frånvaro (53 §).

Om det under en vecka i full arbetstid ingår frånvaro som man vet om på förhand, planeras den ordinarie arbetstiden för veckan eller arbetsperioden enligt följande:

Frånvarodagar under veckan	Veckans/arbetsperiodens arbetstid för ifrågavarande vecka
1	31 h
2	23 h 15 min
3	15 h 30 min
4	7 h 45 min
5-7	-

I **deltidsarbete** under en vecka eller arbetsperiod med en på förhand känd frånvaro är arbetstiden kortare i samma proportion som deltidsarbetets ordinarie arbetstid är kortare än full ordinarie arbetstid.

Tillämpningsanvisning

Andra än i bestämmelsen nämnda frånvaron förkortar inte den ordinarie arbetstiden. Inte heller arbetsförhållandets början eller slut i mitten av en vecka är en sådan frånvaro som här avses. Utjämning av arbetstiden, lediga dagar som uppstår av arbetstidsersättningar, strejk och olovlig frånvaro är inte sådana frånvarodagar som här avses.

Frånvaro kan antingen vara känd på förhand eller överraskande. Om frånvaron blir känd senare än 7 dagar innan veckan eller arbetsperioden börjar, är det fråga om en överraskande frånvaro. I det fallet följs arbetsskiftsförteckningen som getts till kännedom såsom det bestäms i 53 §.

Exempel 21

- Full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod tillämpas.
- Under den andra veckan i arbetsperioden finns tre frånvarodagar. För denna vecka ska det enligt tabellen planeras in 15 h 30 min ordinarie arbetstid till arbetsperioden.
- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid sammanlagt 38 h 45 min + 15 h 30 min + 38 h 45 min = 93 h.

Exempel 22

- Deltidsarbete, ordinarie arbetstid är i genomsnitt 30 h per vecka, dvs. 77,42 % av full arbetstid. En arbetsperiod på 4 veckor tillämpas.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per arbetsperiod.
- Under den andra veckan i arbetsperioden finns fyra frånvarodagar. För den andra veckan ska det enligt tabellen i full arbetstid planeras in 7 h 45 min ordinarie arbetstid till arbetsperioden. För den deltidsarbetande anställda är

den ordinarie arbetstiden för ifrågavarande vecka 77,42 % av 7 h 45 min = 6 h.

- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid sammanlagt 30 h + 6 h + 30 h + 30 h = 96 h.

50 § Allmän arbetstid, definition på och ersättning för mertidsarbete

1 mom. Definition på mertidsarbete

Mertidsarbete är arbete som på initiativ av arbetsgivaren utförs utöver den ordinarie arbetstiden, men som inte är övertidsarbete.

Tillämpningsanvisning

För anställda med full allmän arbetstid kan mertidsarbete uppstå endast under söckenhelgsveckor och söckenhelgsperioder. För anställd med full arbetstid kan mertidsarbete uppstå under samma vecka eller någon annan vecka under samma arbetsperiod som söckenhelgsförkortning getts. Söckenhelgsförkortning, se 47 §.

I deltidsarbete utgörs mertidsarbete av arbetstiden mellan den ordinarie deltidsarbetstiden och övertidsgränsen.

2 mom. Ersättning för mertidsarbete

Varje timme mertidsarbete ersätts som penningersättning i form av en oförhöjd timlön eller en timme kompensationsledighet under ordinarie arbetstid.

51 § Allmän arbetstid, mertids- och övertidsarbete, ingen frånvaro

1 mom. Definition på övertidsarbete, full arbetstid, ingen frånvaro

Övertidsarbete är arbete som utförs på arbetsgivarens initiativ, och som överskrider följande övertidsgränser:

Övertidsgränsen **per dygn** är 8 timmar eller ett längre arbetsskift som antecknats i arbetsskiftförteckningen, men högst 9 timmar.

Övertidsgränsen **per vecka** är 38 timmar 45 minuter eller den ordinarie arbetstid som antecknats i arbetsskiftförteckningen för respektive vecka i arbetsperioden.

Tillämpningsanvisning

I allmän arbetstid särskiljs övertidsarbete per dygn och övertidsarbete per vecka. Övertidsarbete ersätts antingen som övertidsarbete per dygn eller per vecka, men inte som båda. Från den totala arbetade tiden under en kalendervecka avdras först arbetstimmar som ersätts som övertid per dygn. Om de återstående arbetstimmarna överskrider övertidsgränsen per vecka ersätts den överskjutande arbetstiden som övertid per vecka.

Om arbetstidsersättningar planeras in i arbetsskiftförteckningen som ledig tid, planeras en underskridning av den ordinarie arbetstiden med motsvarande tid. Mertids- eller övertidsgränsen sänks inte på grund av detta. Om de förverkligade arbetstimmarna på initiativ av arbetsgivaren överskrider det som planerats, flyttas kompensationsledigheten till motsvarande del för att ges senare eller ersättas i pengar enligt 42 § 1 momentet. Arbetstiden som motsvarar överförd kompensationsledighet är då ordinarie arbetstid.

Övertid per dygn uppstår då ett i arbetsskiftförteckningen inplanerat minst 8 och högst 9 timmar långt arbetsskift överskrider, trots att veckogränsen för övertidsarbete inte överskrider.

Om det finns frånvaro under veckan eller arbetsperioden bestäms gränsen för övertidsarbete per vecka enligt 52 § eller 53 §.

Exempel 23

- Under veckan har det uppstått både övertid per dygn och övertid per vecka.
- Arbetsskiftförteckningen innehåller en 30 minuters måltidsrast.

Kalendervecka	mån	tis	ons	tor	fre	lör	sön	totalt
Fastställd arbetstid	8-17.30 9 h	8-15.30 7 h	8-15.45 7 h 15	8-16.30 8 h	8-16.00 7 h 30	–	–	38 h 45
Arbetad tid	12 h	7 h	7 h 15	8 h	7 h 30	11 h	–	52 h 45
Övertid per dygn	3 h	–	–	–	–	3 h	–	6 h
Ersättning	2x50 % och 1x100 %					2x50 % och 1x100 %		
Övertid per vecka	52 h 45 - 6 h - 38 h 45 = 8 h							
Ersättning	5x50 % och 3x100 %							

2 mom. Definition på övertid, deltidsarbete, ingen frånvaro

Övertidsgränsen **per dygn** är 8 timmar eller ett längre arbetsskift som antecknats i arbetsskiftförteckningen, men högst 9 timmar.

Övertidsgränsen **per vecka** är 38 timmar 45 minuter eller vid användning av arbetsperiod 38 timmar 45 minuter multiplicerat med antalet veckor under arbetsperioden.

Tillämpningsanvisning

När man använder arbetsperiod finns det ingen gräns för veckoövertid i deltidsarbete, utan endast den övertidsgräns för arbetsperioden som nämns i detta

moment. Detta gäller också övertidsgränsen under söckenhelgsveckor eller söckenhelgsperioder.

Om arbetstidsersättningar planeras in i arbetsskiftsförteckningen som ledig tid, planeras en underskridning av den ordinarie arbetstiden med motsvarande tid. Mertids- eller övertidsgränsen sänks inte på grund av detta. Om antalet förverkligade arbetstimmar på initiativ av arbetsgivaren överskrider det som planerats, flyttas kompensationsledigheten till motsvarande del för att ges senare eller ersättas i pengar enligt 42 § 1 momentet. Arbetstiden som motsvarar överförd kompensationsledighet är då ordinarie arbetstid.

Exempel 24

- Deltidsarbete, den ordinarie arbetstiden är i genomsnitt 30 h per vecka, 4 veckors arbetsperiod används.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per arbetsperiod.
- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid $4 \times 30 \text{ h} = 120 \text{ h}$, vilket anger mertidsgränsen.
- Övertidsgränsen är $4 \times 38 \text{ h } 45 \text{ min} = 155 \text{ h}$.

Exempel 25

- En arbetstagares ordinarie deltidstid är i snitt 20 h per vecka. Arbetstiden fastställs i fyra veckorsperioder så att arbetstagaren arbetar 80 timmar under två veckor och är ledig två veckor.
- Arbetsperioden innehåller ingen frånvaro.
- De planerade timmarna är 43 h för den första veckan och 37 h för den andra.
- Övertidsgränsen är 155 h ($4 \times 38 \text{ h } 45 \text{ min} = 155 \text{ h}$).

1. Den planerade arbetstiden under den första veckan (43 h) är

8	8	9	9	9
---	---	---	---	---

vilket anger övertidsgränserna per dygn

2. Den planerade arbetstiden under den andra veckan (37 h) är

8	8	7	7	7
<hr/>				
8	8	8	8	8

och övertidsgränserna per dygn är

- Om arbetstagaren under den andra veckan arbetar 8 timmar varje dag uppstår ingen övertid per dygn eftersom arbetstiden per dygn aldrig överskrider 8 timmar. Däremot uppstår det 3 timmar mertidsarbete som ersätts med en oförhöjd timlön eller motsvarande kompensationsledighet under ordinarie arbetstid.
- Om arbetstagaren också arbetar under de lediga veckorna utgör detta arbete mertidsarbete till den del det överstiger den ordinarie deltidstiden (80 h) under arbetsperioden, upp till 155 timmar, varefter det räknas som övertid.

3 mom. Mertids- och övertidsarbete under vecka eller arbetsperiod med söckenhelg, ingen frånvaro

Under en vecka i **full arbetstid** då man gett i 47 § avsedd söckenhelgsförkortning är övertidsgränsen per vecka den i arbetsskiftsförteckningen antecknade veckoarbetstiden (mertidsgräns) utökad med mängden söckenhelgsförkortning.

I **deltidsarbete** sänker en i 47 § avsedd söckenhelgsförkortning veckans eller arbetsperiodens ordinarie arbetstid (mertidsgräns). Övertidsgränsen sänks inte.

Tillämpningsanvisning

Arbetstiden mellan mertidsgränsen (planerad arbetstid) och övertidsgränsen är mertidsarbete.

Exempel 26

- Deltidsarbete, den ordinarie arbetstiden är 30 h per vecka, ingen arbetsperiod (veckovis uppföljning).
- Under veckan infaller en söckenhelg.
- Söckenhelgsförkortningen är $30:5=6$ h. För veckan planeras ordinarie arbetstid $30\text{ h} - 6\text{ h} = 24\text{ h}$. Detta anger mertidsgränsen.
- Övertidsgränsen är 38 h 45 min.
- Om man utför mera arbete än 24 h under veckan ersätts det som mertidsarbete upp till övertidsgränsen, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

52 § Allmän arbetstid, mertids- och övertidsarbete, på förhand känd frånvaro

1 mom. Övertidsarbete, full arbetstid, på förhand känd frånvaro

Under en vecka med en på förhand känd frånvaro, i full arbetstid, anger timantalet i tabellen i 49 § 3 momentet gränsen för övertidsarbete. Om arbetsperiod används anges gränsen för övertidsarbete per vecka av den ordinarie veckoarbetstiden som antecknats i arbetsskiftsförteckningen för respektive vecka.

Om det i arbetsskiftsförteckningen planerats in arbetstidsersättning i ledig tid anger arbetstiden i tabellen i 49 § 3 momentet gränsen för övertidsarbete per vecka. Om arbetsperiod används är gränsen för övertidsarbete per vecka den arbetstid som antecknats i arbetsskiftsförteckningen för respektive vecka utökad med den kompensationsledighet som planerats in för ifrågavarande vecka.

Exempel 27

- Full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod tillämpas.
- Under den andra veckan i arbetsperioden infaller en på förhand känd frånvarodag. För denna vecka ska det enligt tabellen i 49 § planeras in 31 h ordinarie arbetstid till arbetsperioden.

- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid sammanlagt 38 h 45 min + 31 h + 38 h 45 min = 108 h 30 min.
- Den för respektive vecka inplanerade arbetstiden anger övertidsgränsen per vecka.

Exempel 28

- Full arbetstid, ingen arbetsperiod (veckovis uppföljning).
- Under veckan infaller en på förhand känd frånvarodag. Dessutom har 4 timmar kompensationsledighet planerats in under veckan.
- Enligt tabellen i 49 § är veckans ordinarie arbetstid och övertidsgräns 31 h. I arbetsskiftsförteckningen planeras 27 h arbetstid och 4 timmar kompensationsledighet in.
- Om de utförda arbetstimarna under ifrågavarande vecka överskrider 27 h är de 4 första timmarna ordinarie arbetstid och motsvarande mängd kompensationsledighet överförs för att ges senare. Det arbete som överskrider 31 h ersätts som övertidsarbete per vecka, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

2 mom. Mertids- och övertidsarbete, deltidarbete, på förhand känd frånvaro

I deltidarbete anges mertidsgränsen, under en vecka eller arbetsperiod med en på förhand känd frånvaro, av den arbetstid som uträknats för en deltidanställd enligt 49 § 3 momentet. Övertidsgränsen är timantalet för full arbetstid i enlighet med 49 § 3 momentet.

Om kompensationsledighet planerats in i arbetsskiftsförteckningen ändras inte mertids- och övertidsgränserna.

Exempel 29

- Deltidsarbete, den ordinarie arbetstiden är 30 h per vecka, dvs. 77,42 % av full arbetstid. Ingen arbetsperiod används.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per vecka.
- Under veckan infaller en på förhand känd frånvarodag.
- Enligt tabellen i 49 § är veckans ordinarie arbetstid och övertidsgräns i full arbetstid 31 h. Den ordinarie veckoarbetstiden för den deltidanställda är 77,42 % av 31 h = 24 h, vilket anger mertidsgränsen.
- Övertidsgränsen är den samma som vid full arbetstid, dvs. 31 h.
- Om de utförda arbetstimarna under veckan överskrider 24 h är det fråga om mertidsarbete upp till övertidsgränsen 31 h, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

3 mom. Mertids- och övertidsarbete under vecka eller arbetsperiod med söckenhelg, på förhand känd frånvaro

I full arbetstid under en vecka eller arbetsperiod med söckenhelg och en på förhand känd frånvaro är övertidsgränsen per vecka i enlighet med 1 momentet.

Mertidsgränsen är övertidsgränsen per vecka minskad med den mängd söckenhelgsförkortning som planerats in under veckan.

I deltidarbete under en vecka eller arbetsperiod med söckenhelg och en på förhand känd frånvaro är övertidsgränsen timantalet för full arbetstid enligt 49 § 3 momentet. Mertidsgränsen är det timantal som räknats ut enligt 49 § 3 momentet utgående från deltidprocenten och minskats med söckenhelgsförkortningen.

Om det i arbetsskiftsförteckningen för en vecka med söckenhelg planerats in arbetstidsersättning i ledig tid och det finns en på förhand känd frånvaro är övertidsgränsen per vecka i **full arbetstid** det timantal som anges i tabellen i 49 § 3 momentet. Om arbetsperiod används är gränsen för övertidsarbete per vecka den arbetstid som antecknats i arbetsskiftsförteckningen för respektive vecka utökad med den kompensationsledighet och den mängd söckenhelgsförkortning som planerats in för ifrågavarande vecka.

Om det i arbetsskiftsförteckningen för en vecka eller arbetsperiod med söckenhelg planerats in arbetstidsersättning i ledig tid och det finns en på förhand känd frånvaro är mertidsgränsen i deltidarbete den i arbetsskiftsförteckningen angivna arbetstiden utökad med den planerade mängden ersättning i ledig tid. Övertidsgränsen sänks inte.

Exempel 30

- Full arbetstid, ingen arbetsperiod (veckovis uppföljning).
- Under veckan infaller en söckenhelg och en på förhand känd frånvarodag.
- Enligt tabellen i 49 § är veckans ordinarie arbetstid och övertidsgräns 31 h. Söckenhelgsförkortningen är 7 h 45 min. Den ordinarie arbetstiden är 31 h - 7 h 45 min = 23 h 15 min, vilket anger mertidsgränsen.
- Övertidsgränsen är 31 h.
- Om de utförda arbetstimarna under veckan överskrider 23 h 15 min. är det fråga om mertidsarbete upp till övertidsgränsen 31 h, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

Exempel 31

- Full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod tillämpas.
- Under den andra veckan i arbetsperioden infaller en på förhand känd frånvarodag. Under arbetsperiodens tredje vecka infaller en söckenhelg.
- Söckenhelgsförkortningen är 7 h 45 min.
- För den andra veckan ska det enligt tabellen i 49 § planeras in 31 h ordinarie arbetstid till arbetsperioden.
- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid sammanlagt (38 h 45 min + 31 h + 38 h 45 min) - 7 h 45 min = 100 h 45 min.
- Mertidsarbete kan uppstå under en vecka eller veckor med söckenhelgsförkortning. Under en sådan vecka anger den i arbetsskiftsförteckningen planerade arbetstiden mertidsgränsen. Övertidsgränsen är den i arbetsskiftsförteckningen planerade arbetstiden utökad med mängden söckenhelgsförkortning.

- Under sådana veckor i arbetsperioden då söckenhelgsförkortning inte getts är det den inplanerade veckoarbetstiden som anger övertidsgränsen för respektive vecka.

Exempel 32

- Deltidsarbete, den ordinarie arbetstiden är i genomsnitt 30 h per vecka, dvs. 77,42 %. En arbetsperiod på 4 veckor tillämpas.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per arbetsperiod.
- Under den andra veckan i arbetsperioden infaller två på förhand kända frånvarodagar. Under arbetsperiodens tredje vecka infaller en söckenhelg. Söckenhelgsförkortningen är $30:5 = 6$ h.
- För den andra veckan ska det enligt tabellen i 49 § i full arbetstid planeras in 23 h 15 min ordinarie arbetstid till arbetsperioden. För den deltidssamarbetande anställda är den ordinarie arbetstiden för ifrågavarande vecka 77,42 % av 23 timmar 15 minuter = 18 h.
- För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid sammanlagt $(30 \text{ h} + 18 \text{ h} + 30 \text{ h} + 30 \text{ h}) - 6 \text{ h} = 102 \text{ h}$. Detta anger mertidsgränsen för arbetsperioden.
- Övertidsgränsen för arbetsperioden är $38 \text{ h } 45 \text{ min} + 23 \text{ h } 15 \text{ min} + 38 \text{ h } 45 \text{ min} + 38 \text{ h } 45 \text{ min} = 139 \text{ h } 30 \text{ min}$.
- Om de utförda arbetstimmar under veckan överskrider 102 h är det fråga om mertidsarbete upp till övertidsgränsen 139 h 30 min, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

53 § Allmän arbetstid, mertids- och övertidsarbete, överraskande frånvaro

1 mom. Övertidsarbete, full arbetstid, överraskande frånvaro

Om frånvaron inte har varit känd när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp eller minst 7 dagar innan veckans eller arbetsperiodens början är det fråga om en överraskande frånvaro. I händelse av frånvaro under en vecka eller arbetsperiod följs den fastställda arbetsskiftsförteckningen så, att den planerade arbetstiden som faller utanför frånvaron i respektive vecka anger övertidsgränsen för ifrågavarande vecka vid full arbetstid.

Om arbetstidsersättning i form av ledig tid planerats in i arbetsskiftsförteckningen är övertidsgränsen den arbetstid som planerats in utanför frånvaro utökad med den mängd kompensationsledighet som planerats in utanför frånvaron.

Exempel 33

- Full arbetstid, ingen arbetsperiod (veckovis uppföljning).
- Under veckan uppstår överraskande frånvaro för två dagar.
- Den för veckan planerade ordinarie arbetstiden är 38 h 45 min. För frånvarodagarna är den planerade ordinarie arbetstiden sammanlagt 16 h.
- Övertidsgränsen för ifrågavarande vecka är arbetstiden som planerats in utanför frånvaron $(38 \text{ h } 45 \text{ min} - 16 \text{ h} = 22 \text{ h } 45 \text{ min})$ Om arbetstiden under

veckan överskrider 22 h 45 min uppstår övertidsarbete per vecka till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

Exempel 34

- Full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod tillämpas.
- Under den första veckan uppstår överraskande frånvaro för två dagar.
- För den första veckan på arbetsperioden har 40 timmar ordinarie arbetstid planerats in. För frånvarodagarna är den planerade ordinarie arbetstiden sammanlagt 16 h.
- Övertidsgränsen för ifrågavarande vecka är arbetstiden som planerats in utanför frånvaron (40 h - 16 h = 24 h). Om arbetstiden under veckan överskrider 24 h uppstår övertidsarbete per vecka till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

Exempel 35

- Full arbetstid, ingen arbetsperiod (veckovis uppföljning).
- Under veckan infaller en på förhand känd frånvarodag. 31 timmar ordinarie arbetstid har planerats in för veckan.
- Under veckan uppstår dessutom överraskande frånvaro för två dagar. Frånvarotiden omfattar 15 h inplanerad arbetstid.
- Övertidsgränsen är den arbetstid som planerats in utanför frånvaron 31 h - 15 h = 16 h.

2 mom. Mertids- och övertidsarbete, deltidarbete, överraskande frånvaro

Under en vecka eller arbetsperiod med överraskande frånvaro anges mertidsgränsen i deltidarbete av den arbetstid som planerats in utanför frånvaron. Övertidsgränsen är den samma som övertidsgränsen för en full vecka eller arbetsperiod vid full arbetstid minskad med de arbetstimmar som planerats in för frånvarotiden.

Om arbetstidsersättning i form av ledig tid planerats in i arbetsskiftförteckningen är mertidsgränsen den arbetstid som planerats in utanför frånvaro utökad med mängden kompensationsledighet.

Exempel 36

- Den ordinarie arbetstiden för en deltidanställd är 30 timmar. Ingen arbetsperiod används.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per vecka.
- 30 h ordinarie arbetstid har planerats in i arbetsskiftförteckningen för veckan och detta anger mertidsgränsen. Övertidsgränsen är den samma som i full arbetstid 38 h 45 min.

- Under veckan uppstår en överraskande frånvaro för en dag. För frånvarodagen har 6 timmar ordinarie arbetstid planerats in.
- Mertidsgränsen är den planerade arbetstid som lämnar utanför frånvaron (30 h - 6 h = 24 h).
- Övertidsgränsen är 38 h 45 min – 6 h = 32 h 45 min.

Exempel 37

- Den ordinarie arbetstiden för en deltidsanställd är i genomsnitt 30 timmar per vecka. En arbetsperiod på 4 veckor tillämpas.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per arbetsperiod.
- I arbetsskiftsförteckningen har inplanerats 4 x 30 h = 120 h ordinarie arbetstid, vilket anger mertidsgränsen. Övertidsgränsen är den samma som i full arbetstid 4 x 38 h 45 min.= 155 h.
- Under arbetsperioden uppstår överraskande frånvaro för två dagar. För frånvarotiden är den ordinarie arbetstiden sammanlagt 14 timmar.
- Mertidsgränsen är den planerade arbetstid som lämnar utanför frånvaron (120 h - 14 h = 106 h).
- Övertidsgränsen är 155 h – 14 h = 141 h.

3 mom. Mertids- och övertidsarbete under vecka eller arbetsperiod med söckenhelg, överraskande frånvaro

I full arbetstid under en vecka eller arbetsperiod med söckenhelg och överraskande frånvaro anges mertidsgränsen av den arbetstid som planerats in utanför frånvaron under en vecka med söckenhelgsförkortning. Övertidsgränsen per vecka fås genom att till mertidsgränsen addera mängden inplanerad söckenhelgsförkortning.

I deltidsarbete anges mertidsgränsen av den arbetstid som planerats in utanför frånvaron. Övertidsgränsen sänks i samma mån som ordinarie arbetstid finns inplanerad under frånvaro.

I full arbetstid under en vecka eller arbetsperiod med söckenhelg och överraskande frånvaro, då även arbetsersättning i form av ledig tid planerats in i arbetsskiftsförteckningen, är mertidsgränsen den arbetstid som planerats in utanför frånvaron utökad med mängden kompensationsledighet utanför frånvaron. Övertidsgränsen för en dylik vecka är den arbetstid som planerats utanför frånvaron utökad med den mängd kompensationsledighet och söckenhelgsförkortning som planerats in utanför frånvaron.

I deltidsarbete under en vecka eller arbetsperiod med söckenhelg och överraskande frånvaro, då även arbetsersättning i form av ledig tid planerats in i arbetsskiftsförteckningen, är mertidsgränsen den arbetstid som planerats in utanför frånvaro utökad med mängden kompensationsledighet utanför frånvaron. Övertidsgränsen sänks i samma mån som ordinarie arbetstid finns inplanerad under frånvaro.

Exempel 38

- Full arbetstid, ingen arbetsperiod (veckovis uppföljning).
- Övertidsgränsen per vecka är 38 h 45 min.
- Under veckan infaller en söckenhelg. Söckenhelgsförkortningen är 7 h 45 min. Den ordinarie arbetstiden under veckan är 38 h 45 min - 7 h 45 min = 31 h, vilket anger mertidsgränsen.
- Under veckan uppstår en överraskande frånvaro för en dag.
- Övertidsgränsen är den i arbetsskiftförteckningen utanför frånvaron planerade arbetstiden utökad med mängden söckenhelgsförkortning.
- Planerad arbetstid utanför frånvaron är 25 timmar. Övertidsgränsen är 25 h + 7 h 45 min = 32 h 45 min.
- Om de utförda arbetstimmar under veckan överskrider 25 h är det överskridande arbetet mertidsarbete upp till 32 h 45 min, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

Exempel 39

- Full arbetstid, 3 veckors arbetsperiod tillämpas.
- Under arbetsperiodens första vecka infaller en söckenhelg. Söckenhelgsförkortningen sänker den ordinarie arbetstiden för arbetsperioden med 7 h 45 min. För arbetsperioden planeras ordinarie arbetstid 116 h 15 min - 7 h 45 min = 108 h 30 min.
- Mertidsarbete kan uppstå under en vecka eller veckor med söckenhelgsförkortning.
- Söckenhelgsförkortningen hade planerats att ges i sin helhet under olika dagar i arbetsperiodens tredje vecka. Mertidsarbete kan uppstå endast under arbetsperiodens tredje vecka och endast i samma mån som söckenhelgsförkortningen.
- Under arbetsperiodens tredje vecka uppstår en överraskande frånvaro för en dag. Övertidsgränsen för ifrågavarande vecka är den arbetstid som planerats utanför frånvaron utökad med mängden söckenhelgsförkortning.
- Under den tredje veckan förblir 24 h utanför frånvaron. Övertidsgränsen är därmed 24 h + 7 h 45 min = 31 h 45 min. Om de utförda arbetstimmar överskrider 24 h blir det fråga om mertidsarbete högst i den mån söckenhelgsförkortning getts, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.

Exempel 40

- Deltidsarbete, den ordinarie arbetstiden är i genomsnitt 30 h per vecka, 4 veckors arbetsperiod används.
- Mertids- och övertidsarbete granskas per arbetsperiod.
- Under arbetsperiodens första vecka infaller en söckenhelg. Söckenhelgsförkortningen är $30:5 = 6$ h. Arbetstiden som planeras för arbetsperioden är 120 h - 6 h = 114 h, vilket anger mertidsgränsen. Övertidsgränsen är 4×38 h 45 min = 155 h.

- Under perioden uppstår överraskande frånvaro för två dagar. För frånvarotiden är den inplanerade ordinarie arbetstiden sammanlagt 14 timmar. Planerad ordinarie arbetstid som förblir utanför frånvaron är $114 \text{ h} - 14 \text{ h} = 100 \text{ h}$.
- Mertidsgränsen är den planerade arbetstid som lämnar utanför frånvaron 100 h.
- Övertidsgränsen är $155 \text{ h} - 14 \text{ h} = 141 \text{ h}$.
- Det arbete som överskrider 100 h är mertidsarbete upp till övertidsgränsen 141 h, till den del det inte är fråga om övertidsarbete per dygn.
- Eftersom mertids- och övertidsarbete följs upp periodvis har den planerade söckenhelgsförkortningens placering i arbetsskiftförteckningen ingen betydelse för uppföljningen av mertids- och övertidsarbete.

54 § Allmän arbetstid, ersättning för övertidsarbete

För övertidsarbete betalas i penningersättning

- en med 50 % förhöjd timlön för de 2 första timmarna övertidsarbete **per dygn** och en med 100 % förhöjd timlön för varje följande timme övertidsarbete per dygn
- en med 50 % förhöjd timlön för de 5 första timmarna övertidsarbete **per vecka** och en med 100 % förhöjd lön för varje följande timme övertidsarbete per vecka

Alternativt ges kompensationsledighet under ordinarie arbetstid utökad på motsvarande sätt.